

B.A. Sem.-4 Examination
Economics EC-II (New Syllabus)
Indian Economy

May-2025

Time : 2-30 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : (૧) દરેક પ્રશ્નોના ગુણ સમાન છે.
(૨) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

૧. ભારતમાં ગૃહ અને નાનાં ઉદ્યોગોનું મહત્વ સમજાવો. ૧૪
અથવા
૧. ઉદ્યોગોનું વર્ગીકરણ સમજાવો.
૨. ભારતમાં જાહેરક્ષેત્રોની સમસ્યાઓ ચર્ચો. ૧૪
અથવા
૨. ભારતમાં જાહેરક્ષેત્રનું મહત્વ જણાવો.
૩. ભારતમાં ગરીબીની સમસ્યાનું સ્વરૂપ ચર્ચો અને ગરીબીના કારણો જણાવો. ૧૪
અથવા
૩. ભારતમાં ગરીબી નિવારણ માટે સરકારે લીધેલાં પગલાં સમજાવો.
૪. ભારતમાં વસ્તી વિસ્ફોટનાં કારણો જણાવો. ૧૪
અથવા
૪. વસ્તી વધારાની આર્થિક અસરો સમજાવો.
૫. બહુવૈકલ્પિક પ્રશ્નો : (કોઈપણ સાત) ૧૪
- (૧) આંતરમાળખાનાં ઉદ્યોગોના મુખ્યત્વે _____ ઘટકો છે. (ત્રણ, ચાર)
- (૨) અતિ નાનાં એકમો માટે રોકાણ મર્યાદા છે. (૨૫ લાખ, ૫૦ લાખ)
- (૩) ૨૦૦૭માં ભારતમાં જાહેર સાહસોની સંખ્યા ૨૪૪ હતી. (સાયુ, ખોટું)
- (૪) ઉદ્યોગોનું વર્ગીકરણ _____ પ્રકારે કરવામાં આવે છે. (ત્રણ, ચાર)
- (૫) ભારતનું જાહેરક્ષેત્ર ખાનગીક્ષેત્ર કરતાં વધુ રોજગારી પુરી પાડે છે. (સાયુ, ખોટું)
- (૬) જાહેર સાહસોમાં મજૂરવર્ગનાં પ્રશ્નો સર્જાતા નથી. (સાયુ, ખોટું)
- (૭) પ્રજાના કલ્યાણ માટે _____ ક્ષેત્ર જરૂરી છે. (જાહેર, ખાનગી)
- (૮) ભારતની ગરીબી એ _____ પરિબળોનું પરિણામ છે. (માનવસર્જિત, કુદરતી)
- (૯) લોર્ડ લ્યોડ ઓરે સર્વપ્રથમ ગરીબી રેખાનો ખ્યાલ રજૂ કર્યો છે. (સાયુ, ખોટું)
- (૧૦) ભારતમાં માત્ર સાપેક્ષ ગરીબી નથી. (સાયુ, ખોટું)
- (૧૧) ભારતમાં દશ વર્ષના અંતરે વસ્તીગણતરી થાય છે. (સાયુ, ખોટું)
- (૧૨) વસ્તી સંક્રમણનાં સિદ્ધાંત મુજબ કયા તબક્કામાં વસ્તી વિસ્ફોટ થાય છે ? (પ્રથમ, બીજા)

2205N630-2
ENGLISH VERSION

1. Explain the importance of cottage and small scale industries in India. 14
- OR**
1. Explain the classification of Industries.
2. Discuss the problems of public sector in India. 14
- OR**
2. Explain the importance of public sector in India.
3. Discuss the nature of problem of poverty and describe the causes of poverty. 14
- OR**
3. Explain the steps taken by the Government to eradicate poverty in India.
4. Explain the cases of population explosion in India. 14
- OR**
4. Explain the economic effects of increasing population in India.
5. MCQ (Answer any seven) (Two marks for one MCQ) 14
- (1) How many components of infrastructure industries ? (three, four)
- (2) Investment limit for tiny units is _____. (25 Lakh, 50 Lakh)
- (3) Public sector units in india were 244 in 2007. (True, False)
- (4) Industries are classified in _____ types. (three, four)
- (5) Public sector in India employs more people than the public sectors. (True, False)
- (6) Labour class problems do not arise in public sectors. (True, False)
- (7) Sector is necessary for the welfare of people. (Private, Public)
- (8) Indian poverty is a result of _____. (Man made factors, Natural factors)
- (9) Lord Byod has presented the concept of poverty line for the first time. (True, False)
- (10) India has not only relative poverty. (True, False)
- (11) Population survey is done at every ten years in India. (True, False)
- (12) According to the Principle of population transition, at what stage does the population explode ? (First, Second)
-

B.A. Sem.-4 Examination
Economics EC-II (Old Syllabus)
Indian Economy

May-2025

Time : 2-30 Hours]

[Max. Marks : 70

સુચના : (૧) દરેક પ્રશ્નોના ગુણ સમાન છે.
(૨) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

૧. ઉદ્યોગોનું વર્ગીકરણ સમજાવો. ૧૪
- અથવા
૧. ભારતમાં ગૃહ અને નાના ઉદ્યોગોનું મહત્વ સમજાવો.
૨. ભારતમાં જાહેર ક્ષેત્રોની સમસ્યાઓ ચર્ચો. ૧૪
- અથવા
૨. ભારતમાં જાહેર ક્ષેત્રનું મહત્વ જણાવો.
૩. બેકારીનો અર્થ સમજાવી, બેકારીના પ્રકારોની ચર્ચા કરો. ૧૪
- અથવા
૩. બેકારીની સમસ્યા દુર કરવા સરકારની નીતિ ચર્ચો.
૪. ભારતમાં વસ્તી વધારાની આર્થિક અસરો સમજાવો. ૧૪
- અથવા
૪. ભારતમાં વસ્તી વિસ્ફોટના કારણો સમજાવો.
૫. બહુવૈકલ્પિક પ્રશ્નો : (કોઈપણ સાત) ૧૪
- (૧) ગ્રાહકલક્ષી વસ્તુનાં કે વપરાશ ઉદ્યોગોના _____ પ્રકાર છે. (બે-ત્રણ)
- (૨) આર્થિક વિકાસ સાથે ઉદ્યોગોનું મહત્વ વધતુ જાય છે. (સાચુ, ખોટુ)
- (૩) સંદેશા વ્યવહારનાં મુખ્ય કેટલાં માધ્યમો છે ? (ત્રણ-ચાર)
- (૪) ભારતમાં ૧૯૫૧માં જાહેર સાહસોની સંખ્યા ૫ હતી. (સાચુ, ખોટુ)
- (૫) જે એકમની માલિકી સરકાર હસ્તક હોય તો તેને કયા ક્ષેત્રનું એકમ કહેવાય (જોહરક્ષેત્રની, ખાનગીક્ષેત્ર)
- (૬) ભારતની બેરોજગારીનાં કેટલાં પ્રકાર પાડવામાં આવે છે. (પાંચ, છ)
- (૭) પ્રચ્છન્ન બેરોજગારી ભારતની કઈ બેરોજગારીનો પ્રકાર છે. (શહેરી, ગ્રામીણ)
- (૮) ભારત સરકારનું સૌથી મોટું જાહેર સાહસ _____ છે. (રેલ્વે, ટેલિકોમ)
- (૯) ભારતમાં બેકારીનું કેટલા પ્રકારે વિભાજન કરવામાં આવે છે? (બે, ત્રણ)
- (૧૦) ગ્રામ્ય વિસ્તારોમાં વરસાદ સિવાયનાં પાંચથી સાત મહિના માટે ખેડુતો ખેતમજૂરોને કામ વિના બેસી રહેવું પડે છે. તેને કેવી બેકારી કહેવાય ? (મોસમી બેકારી, ઔદ્યોગિક બેકારી)
- (૧૧) વસ્તીવૃદ્ધિ હંમેશા હાનિકારક જ હોય છે. (સાચુ, ખોટુ)
- (૧૨) ભારતમાં વસ્તીગણતરી સામાજિક આયોજનમાં ઉપયોગી છે. (સાચુ, ખોટુ)

[PTO

2205N630-4
ENGLISH VERSION

1. Explain the classification of Industries. 14

OR

1. Explain importance of cottage and small Industries in India.

2. Discuss the problems of public sector in India. 14

OR

2. Explain the importance of public sector in India.

3. Explain the meaning of unemployment and discuss the types of unemployment. 14

OR

3. Discuss Government policy to eliminate unemployment problems.

4. Explain the economic effects of Population Growth in India. 14

OR

4. Explain the causes of population explosion in India.

5. MCQ (Answer any seven) (Two marks for one MCQ) 14

(1) There are _____ types of consumer goods or consumer Industries (Two, Three)

(2) Importance of Industries increases with economic development (True, False)

(3) How many are the main means of communication. (Three, Four)

(4) The number of Public Enterprises in India in 1951 was 5. (True, False)

(5) A unit which owned by the Government is called a unit of Which sector
(Public sector, Private sector)

(6) How many types of unemployment are there in India ? (five, two)

(7) What type of unemployment is disguised unemployment of India? (urban, rural)

(8) _____ is the biggest public enterprise of Government of India.

(9) (Railway, Telecom)

(10) In how many categories the unemployment is divided in India (two, three)

(11) Farmers and farm labourers become workless in village areas for five to seven months because of no rain. What types of unemployment it is?
(seasonal unemployment, Industrial unemployment)

(12) Population growth is always harmful. (True, False)

(13) Census is useful in social planning in India. (True, False)
